

St.

SOČA

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Nekaj o značajih.

Pri nas Slovencih je žalibože dosti premalo razuma za skupno in zedinjeno delovanje, za krepko postopanje; individualnost se pri nas preveč goji in le v redkih slučajih se zgodi, da bi se prav mnogi radi in z veseljem podvržli kakemu vrednemu voditeljstvu; pri nas imajo vsi oni, ki hočejo z veliko eneržijo kaj dobrega in obče koristnega doseči, jako težko stališče; treba bi bilo železnih mož nam Slovincem in še ti ne bi nič opravili, ko ne bi imeli na svoji strani tudi zadostne moči. Mi Slovenci smo se preveliki partikularisti; še zmerom se delajo razlike mej Kranjci, Štajerci, Korošci, Primorci, delajo se razlike mej Kraševci, Tolminci, Ipavci itd. ad infinitum. Pa to še nij zadosti; mi delamo tudi še druge še bolj abotne stanovske razlike; juristi, duhovni, trgovci, kmetje, vsak stan bi rad tudi v narodnem obziru kaj več veljal, nego drugi. Večina juristov in drugih pismoukov misli, da so drugi stanovi le zato na svetu, da bi njim kadili, pa njih živote redili in pasli; tudi mej sicer narodno duhovščino nahajajo se taki, ki v prvi vrsti svoj stan povdarjajo in se za prosti narod, kateremu bi morali biti dobrotniki v vsakem obziru, premalo brigajo; naši trgovci in veči obrtniki se le toliko zmenijo za narod, kolikor to lasne njihovim sebičnim namenom, naš kmet in rokodelc, ki predstavlja ogromno večino, ali prav za prav prosti narod in pravo narodno moč, tiči deloma še v duševnih sponah in je posebno nezaupljiv nasproti uže omenjenim višim stanovom, kar pa nij ravno njegova velika krivda, če pomislimo, da večinoma takozvani boljši stonovi kmeta in rokodelca rabijo za svoje namene in so mu le redkoma pravi zanesljivi prijatelji. Naš slovenski kmet je jako sumen in temu je kriva dolga sužnost, saj je predobro znano še mlajšemu rodu, da se nij gospod skoro nikoli drugače prikazal na kmetih, nego kot strahovalec; človeku, katerega se bojimo, pa ne moremo biti nikoli odkritosrčni in pravi prijatelji. Ne trdimo, da nij tudi pri drugih narodih enakih razmer, vendar pa je gotovo, da ne v taki množini, kakor pri nas Slovencih. Pri Nemcih, Angležih, Francozih sta omika in materialni napredek ta partikularizem, to nevošljivost; s kratka vse to malenkostno razmerje uže kolikor toliko poravnala.

Mi pa smo narod, ki res živi v jako slabih materialnih in duševnih razmerah, potem smo na številu tudi tako slabi, da mej nami skoro ne more zginuti individualnost, naposled smo tudi mi podedovali po naših pradedih nekoliko tistega trmastega duha, kateri se ne da krotiti in brzdati, vsled česar premnogokrat rajše iščemo pomoči pri tujcih in tujca privabimo v lastno gnjezdo, nego da bi mi sami mej seboj poravnali svoje domače prepire.

Premnogokrat se zgodi, da je treba kaj obče koristnega napraviti, v tak namen potrebujemo vsake, količkaj vredne moči; a kaj se zgodi? A pravi: „če bo B na čelu, pa jaz ne bom delal“; C je sopet reči zato nasproten, ker on nij mej načelniki, D se jezi, ker ga nijso povabili o pravem času, E pa je celo jezen, ker nij njemu popreje prišla dobra ideja itd.

Naj po tem kak načelnik po nesreči razžali kako osebo, ki je morda uže resnično, ali pa samo domnevno delala kaj na narodnem polji; kaj še le po tem? Vse mora vrag vzeti! Ne miruje vam, rije na vse strani, dokler se mu deloma ali popolnoma ne posreči razdreti to, kar se je sezidalo s toliko težavo. Kar je pa še slabše: plemenitosti je tako malo v slovenskih srcih, da le redkokedaj odpustimo človeku, katerega smo enkrat jeli mrziti; neskončnost antipatij in simpatij je pri nas odločilen faktor in reč, vzvišena reč, nam je le toliko merodajna, kolikor se strinja ali ne z našimi osebnimi antipatijami in simpatijami. — O pregotih prav umazanih nagibih še govorimo ne; kajti prepoznana reč je, da sebičnost premnogokrat odločuje ravnanje nekaterih ljudskih osrečevalcev. — Narod pa, v katerem prevagujejo take lastnosti, kakor so: napuh; občna želja po vodstvu, po prvenstvu, večna rivalnost, deloma nevošljivost, tak narod se

more le težko pospeti do višjih ciljev, posebno če je zraven še prav ubožen in ima mej seboj še celo takih ljudi, ki iz prav sebičnih namenov pakujejo ali prav za prav delajo za nasprotnika, za tujce. — Mej Slovenci imamo celo takih ljudi, ki so pred časom morda pridigali svobodo, neodvisnost, ki so pa pozneje postali tako pametni (tako se imenujejo sami), da klečeplazijo pred mogočnimi ministri in pridigajo narodu oportunistvo, politiko klečeplazov, servilnost itd. Takih ljudi, ki bi tudi v svojo škodo stalno držali se narodne, popolnoma čiste in striktno narodne politike, imamo premalo, kajti taki ljudje nijmajo samo na zgorej težkega stališča, ampak težave se jim delajo tudi od zdolej, ker oportunistvu po naravi bolj nagnjen prosti narod le prerad sledi ljudem, ki mu se živimi barvami risajo momentanen, materialni dobiček. Naša inteligencija jemlje večinoma še zmerom narodno neodvisnost in naroden napredek kot prazne besede; nekateri govoré za vse te ideje, kažejo včasih celo ognjenost za taka vzvišena načela; a v istini jim je vse to le igrača, le neka potreba zaradi lepšega, zaradi mode; da bi jih bilo prešinilo prepričanje za take lepe ideje in se jim vcepilo v kri in mozeg, o tem so opravičene prav obširne dvombe posebno istemu, kateri opazuje take gospode uže več let in ima priliko poznavati razne zveze in upljive, ki sodelujejo pri njihovem javnem delovanju. Kaj bi na dolgo razkrivali vse te skelece rane našega naroda, pošteno misleči jih uže davno poznajo. V kratkem izrečemo: premalo, dosti premalo značajnih mož je mej nami. Tudi drugi narodi jih pogrešajo vsled velike korupcije; a toliko jim to ne škoduje, kakor nam, ker menjali so uže borbo za svoj obstanek. Mi pa, ki smo še-le začeli to težavno, pa največih žrtev vredno borbo, mi potrebujemo lepo krdelo takih mož, mi potrebujemo voditeljev čistih, značajnih, navdušenih za našo reč, ki še ne bodo lizali ne na desno ne na levo, ki bodo narod navduševali in pripravljali za vsakovrstne žrtve, ki bodo pobijali nesrečen partikularizem, naj se prikaže kderkoli.

Mi potrebujemo mož, ki bodo začeli pravo slovensko politiko, neodvisno od tujih upljivov, in to ne samo z lepo besedo, ampak tudi z dejanjem, kajti žalostna majka Jugoslovanom, če ne pride do skupne zdrave politike, težeče po višjih ciljih; vsa naša dosedanja malenkostna politika nijma pravega cilja in skoro ne more navduševati plemenitnejših src k izdatnim žrtvam.

Mi Slovenci torej pogrešamo značajev mej nami; a nekoliko jih vendar še imamo in prav ti bi se morali približati eden drugemu pa skupno delati na to, da narod naš postane moralno zadostno močan, da prenese žrtve, katere bode od njega zahtevala domovina, ako hoče kedaj postati popolnoma svoboden in sploštan. Možje, kateri čutijo v sebi moralno moč, kaj žrtvovati za narod, pridejo naj na površje in naj z lepim izgledom in s svitlim mečem začnejo čistiti polje, prepolno grde ljulike.

Obširneje o tem prevažnem predmetu bomo kasneje govorili.

Dopisi.

Iz Solkana 10. marcija. (Izv. dop.). Osoda. — Beseda za Lavričev spominek. — Županijski policijski red. — Že zopet nam je nemila osoda odpeljala iz naše srečje enega blagodušnega pastirja in izvrstnega narodnjaka č. g. kaplana Jožefa Pauletiča. Dne 8. t. m. je nas zapustil častiti gospod ter se po zaukazu častitega nadškofijstva preselil v Cerovo v Berdih. Res srečna se mora šteti taka vas, kjer v njej biva tako blagodušni pastir in pravi narodnjak skoz in skozi.

Predvečer njegovega odhoda ga je čitalnični odbor z županom na čelu pozdravil in se od njega poslovil ter se mu toplo zahvalil kot pravemu pastirju solkanskih ovčic in vrlému in delavnemu bivšemu odborniku in bukvarničarju naše čitalnice.

Ob enem mu je predsednik čitalnice za spomin njegovega odhoda poklonil lepo poezijo.

Dopisnik iz Solkana v zadnji štev. „Soče“ je izrazil, da namerava naša čitalnica napraviti precej po Veliki noči veliko besedo v spomin Dr. Lavriča. Misel je dobra, ali dvomim, da bi se za zdaj uresničila, kajti iz gotovega vira sem slišal, da je čitalnični odbor v eni seji že sklenil, da bode meseca maja praznoval desetletnico čitalnice. Po tem takem dvomim, da bi si čital. odbor toliko prizadel, da bi v par mesecih dve besedi napravil. Mogoče kasneje v jeseni, ko bode še zmeraj čas v tak namen kaj napraviti.

Naše županstvo izdalo je p. l. policijski red, katerega je po vseh krčmah in javnih prostorih prilepiti dalo; ali zdi se mi, da se teh policijskih redov nikjer več prilepljenih ne vidi, ali so jih pa mačke ali kdo drug iz sten potrgali. Vendar nič ne dá, saj mislim, da si je slav. županstvo en iztis tega policijskega reda v svojem arhivu za uradno rabo prihranilo. Ta policijski red razglša več n a r e d e b. Razglšen pa je bil posebno zato, da bi se v naši občini mir obvaroval in ohranil. A kako ga naše županstvo izpolnjuje? Ne samo, da se naši pobalini vedno pretepajo in celi občini nemir delajo, nasprotujejo posebno o prilikah javnih plesov in drugih vesellic aurovo in napadajo poštene goste.

Je-li moreda sl. županstvo mislilo, kedar je policijski red kovalo, da bode policijski red iz arhiva vtakel in naše pobaline, ko bodo nemir delali, mirit šel in tako naši občini mir varoval? Ko je sl. županstvo policijski red napravljalo in ga potem objavilo dalo, misliti bi moralo najpreje na policijo ter si osem do deset mož za stražo postaviti, da bi saj o prilikah javnih plesov in drugih vesellic naše pobaline stražili in nam in našim gostom varstvo zagotovili.

Če se ne motim, precej po razglšenem policijskem redu zapazil sem več večerov po pet ali šest mož stražiti. Ali, kakor se mi pripoveduje, nočejo ti možje več stražiti zaradi pitle plače 35 kr. za večer. Kdo bi ne rekel, da je težko možu za tako pitlo plačo celo noč zgubiti v vedni nevarnosti kako klofuto vdobiti. Zarad tega naj bi sl. županstvo ne smelo gledati na par pedesetaku na leto in naj si svojo stalno stražo, kakor sem že gore omenil, napravi.

Naj si slav. županstvo dobro zapomni, da je naj prva skrb in dolžnost njegova za mir v svoji občini skrbeti, kajti, kder v občini mir ne vlada, je sami občini v nečast in ima poleg tudi veliko zgube. Moreda bi znalo sl. županstvo vprašati, kje denar vzeti in te stroške pokriti. Mi hočemo mir! Občina želi mir in ona plača. Sl. županstvo bode potem gotovo izpredvidelo, da občina ne bode na nobeni zgubi, ko bodo naši gostje zavarovani in v naš lepi Solkan svoj kozarec vina pit prihajali.

Opaziti moram še, da se je nek g. starešina izrazil, da se bode meseca nov. policijski red gotovo bolj izpolnoval, kakor zdaj.

Gospod starešina gotovo misli na to, da bode meseca nov. volitev novega župana in da bode novi župan (na katerega on misli?) gotovo bolj energično po policijskem redu postopal. Vprašam, kaj bode samostalna oseba novega župana za javno varnost storila, ako mu ne bode celo starešinstvo take pomoči dalo, kakor sem že zgorej omenil? Je-li treba čakati novega župana, da se nam javna varnost priskrbi? Ako bi Vaša hiša, g. starešina, goretj začela (kar Bog obvaruj), bili precej pomoči iskali in gasiti začeli, ali bi čakali, dokler bi se poderla streha?

Prav zadovoljen sem, da me spominja na volitev novega župana; vendar nočem danes o tem govoriti, opozoriti hočem le na to, da nam naše starešinstvo izvoli narodnega in energičnega župana. Mi pa hočemo o svojem času na vse kriplje agitirati, kakor bi imeli poslanca v državni zbor voliti.

Miroljub.

Iz Kanala, 11. marcija. (Izv. dop.). Ker uže stari a le zmerom novi pregovor „es wird schon besser werden“, bo uže boljše, se nam noče uresničiti, morali bi si kmetovalci pa sami kaj pomagati in sl-

cer v kmetijskem gospodarstvu. Pred petdesetimi leti niso bili naši kmetovalci sicer tako naprej, kakor so dandanes, a vendar so pametnejše ravnali nego naš sedanj. V tistem času so doma obilno konoplja in lanu sadili in pridelali se s tem za se in za celo družino domače obleke. Kako je bilo le o videti naše kmetovalce v domači obleki, ki so jo doma pridelali in to z majhnimi stroški; in kako jim je ta domača obleka koristna in pri delu pripravna bila. Par domačih, tako imenovanih pisanih hlač rabili in nosili so po cela tri leta in še več, a zdaj pa letajo po štacupah si mreže kupovat, da jim je skoro treba vsaki mesec drugih hlač, s čimer je le to doseženo, da se po obleki nič več ne pozna, kdo je gospod in kdo kmet.

Priden in delaven kmetovalec najde tudi o slabih letih pod vsakim germom košček kruha in mu ni treba glada terpeti. Ker so naši kmetovalci uže do bro prepričani, da je živina edina, ki jih o slabih letih redi, naj bi živino v obilnejem številu redili, mesto da bi, kakor nekateri, konje, skoro bi rekel brez nikakega dobička, redili. Naj bi si raji toliko več krav nakupili. Ravno tako naj mesto štirih volov redé samo dva in naj imajo mesto njih toliko krav ec. Saj sicer krave tudi lahko k volom vprežejo in jih tako na polji za oranje in druga dela račijo. Ako ima kmet dandanes samo dve kravi v svojem posestvu, dajo mu dobička od 3 do 4 goldinarjev na teden samo pri maslu. In kaj bi ne! Dajo mu od 9 do 10 funtov masla na teden, katero prodá v Kanalu po 40 krajcarjev funt. Dobil je torej samo pri maslu za dva mernika turšice in ostane mu še doma delano mleko in zraven še vsako leto dve teleti, za kateri, ako jih prodá, tudi par forintov dobi. Naj bi torej naši kmetovalci za naprej v obilnejem številu živino redili in si s tem kaj več pripomogli, ker dandanes se vse bolje po višji ceni prodá, nego se je prodajalo pred nekdanjim časom.

Da se našim kmetovalcem zmerom le več davkov naklada, so mnogo tudi sami krivi. Naj le pride, kdor hoče, vsaki dan brez razločka v našo uradnico; osternel bode videti toliko ljudi in narveč pa kmetovalcev. Ko bi bilo še enkrat toliko uradnikov, imeli bi vselej dosti dela, da vsem tem božjim ljudem ustrezajo in je odpravijo. Naj pomislijo tedaj naši kmetovalci, ki po uradnih za vsako majheno reč letajo, kolikor več uradnikov je vsled tega potreba toliko več davkov se jim bode nakladalo. Uradniki ne živé od sape, ampak plačani morajo biti, kar pride vse na ramena kmetovalcem.

Slednjič naj omenim tudi, da večina naših kmetovalcev dála se je v svojo nesrečo kupčiji v roke (z lesom, z živino, z maslom, z žitom), vsled česar zanemarjajo svoje kmetovalsko delo. Pridobé si morda pri kupčiji en goldinar na dan ali dva, pri svoji kmetiji na domu pa zapravijo, ker vse delo zaostane, zopet dva goldinarja in še več. Spomnite se starega pregovora, da „gospodarjevo oko debeli živino“, in ravno tako je gospodarjevo oko pri vsakem delu potrebno, posebno pa pri kmetijstvu.

Kmetovalci, kateri svoja dela doma zanemarjajo zaradi kupčije, postanejo tenuhi, zahajajo pogostoma v kereme in postanejo potem zapraviljivi. Napravijo si dolgove na dolgove in potem hajdi premoženje na boben. Vsak naj tedaj ostane pri svojem koptu. Kmetijski stan je, akoravno težak, nar lepši in ako je letos slabo, naj bi ne obupovali, temveč naj bi se pa bolj trudili za prihodnje, kajti po slabem vremenu se je nadejati zopet lepega in veselega. Naj bi se tudi ne tožili kmetovalci našega okraja toliko, kajti dokler vidi pazljiva naša vlada, da kmetovalci imajo dovolj denarja za štempeljne in da so v črni sukneni obleki in z črnim suknenim plaščem ogernjeni; dokler bodo zmerom le smodke mesto tobaka iz fajfe kadili: jim bode vlada davke zmerom le več poviševala in ne zniževala.

Kmetovalci naj se svojega stanu derže in naj raji na svojem polju pridna delajo, nego da si zaklade izčejo in s tem svoje premoženje zapravljajo; naj raji stare vinske terté izrujejo in nove terté ter sadna drevesa zasadé. Tam najdejo gotovo pravi zaklad in če se poleg tega še uradnih in odsvatov, karkoli je mogoče, varujejo, potem bomo v kratkem zamogli reči: „es ist schon besser geworden“, je uže bolje. Mak. M....

Kanal, 14. marcija. (Izv. dop.) „Nocój, nocój na vási — mertyvski zvon zapel, — nekdó slovo od sveta — nocój je zopet vzél.“ In jutri, jutri zgodaj v zemljo ga ponesó: našega starega fanta Valentina Segalo v 66. letu pozemeljskega bivanja. Naš prijubljeni „Tincili“, Segalov „Herr Onkel“, živi časopis Kanalski, brez Kanta in Schoppenhauerja velik filozof pred Bogom, najvztrajnejši nočni čuvaj, podal se je k pokoju. Sinoči ob 9. uri zaspal je mirno v Gospodu po komaj dvadnevnej bolezni na pljučih. Posvetne svoje zadeve je prej lepó uredil in z Bogom spraviljen moško prejel smertni poljub. Ko izide „Soča“, so vzniki že rasnesli novico od Tersta do meje Koroske. Pogrešali ga bodo posebno oni, katerim je bil najtočnejša tra; pogrešali ga bodo vsi potniki, veselega pajdasa; pogrešali ga bomo zlasti Kanalsci, našo živo kroniko, ljubega večnega godernjača. Bil je velik

„original“, pošten pa kakor Aristid, zanesljiv in kakor grob molčec v vseh mu zaupanih skrivnostih, svoji rojstni hiši najzvestejši čuvaj, nam Kanalcem spoštovanja vreden mož. Da bi ga bil poznal Jurčič! Imel je svoje muhe, zato pa je bil „original“, a marsikater omikan čfutnik bi se lahko bil učil pri ranjkem moštva in značaja. Vsi, ki ste ga poznali, gotovo porečete: ubogi „Onkel!“ Samo vidra bo vesela pod degalovim vertom, ker ne bo ji več motil njenih stopinj. Mirno spavaj, ubogi „Onkel“, tikoma pod mirodvorom pa bo vidra v mesečinah skakala po skalovji in ti pošiljala pozdrave v gomilo, in ribice prijazne bodo pod tabo svobodno žvigale po Soči, in na tej strani ob potoku bo slavec žvergolel, katerega letos nisi učkal. Tako je življenje. „Welt!“ si zmerom pravil, ubogi „Onkel“.

Še enega mertveca se moramo spominjati. 10. t. m. zameti je v Morskem „stari Ščekljon“. Star pa je bil, kajti v kanalskem katapanu je zabilježeno njegovo rojstvo 1. junija 1791. Videl je 7. gospodinj v svoji hiši: staro mater, mater, svoje tri žene, nevesto in slednjič svojega ranjkega sina Ivana nevesto, katere sinu je tudi že pestoval. Bil je naš starina strasten lovec, živa smert zajcem, če tudi ne „zajči britof“, jedli so jih nanureč tisti, katerim je „brakiroval“. V svoji preveliki nagnenosti k lovu streljal je dvakrat na merto mačko, enkrat pa na zajca z orehi napolnena. Pred par tedni se je rekel sivolasi starček v pogovoru o zajcih: he, še bi ga pihnil, še, ko bi me le noge nosile. Zdaj v miru počiva tudi on, zverina pa se raduje in čaka muljave.

Ko smo čitali zadnji „Sočin“ dopis iz Gorice, nismo znali, bi se li jokali ali smejali butoglavosti naših Gorjanov. Vse kar stoji v dopisu o tisti hudičiji, je le preresečno. Žalostno je, da se imovit in terden kmet dá tako gerdo opehariti. V Vicindolu biva ta modra butica. In tako prismojen je naš oče? Neumna pohlepnost ga je zapeljala. Nad 300 lepih goldinarjev mu je hudič — odnesel. Naj bi še bilo, kar so zajeli in zapili modri patroni. Pol teleta, kopun, dva sodčka piva, obilo vina, celó butelje; kaj ne, to že ohrabri človeka, da čaka pogumno dolgorepnika. Pravijo, da si lase ruje opeharjeni mož, čes: rajši bi bil izgubil vsa goveda, nego doživel tako srainoto. Prav mu bodi!

K veliki koncertni besedi z izbranim programom delajo se že priprave na vse kriplje. Veršila se bode okoli 15. aprila v gosp. Markičevi velikanski dvorani. Pelo bode v zboru 16 gerl, krepkih izvežbanih glasov. Samospevi in dueti bodo v dobrih rokah, recte gerlih. Dozdaj so obljubili krepko podporo solisti: adjunkt Wallenhof (morda najboljši tenor na Primorskem), bariton dr. Lisjak, basista Henik in Kocijančič. Spremljevanje na glasoviru prevzame virtuoz naš g. Miha Zega. Nič nismo prederzni, če že zdaj vabimo Primorce k tej veliko obetajočej „besedi“.

Iz Tolminskega, 12. marcija. (Izv. dop.) — Vsak človek na svetu, kateri zgubi ljubo sebi stvar, žaluje. Akoravno opazujemo to pri različnih bitstvih, vendar se vidi ta lastnost v najvišji stopnji pri človeku. — Kako plaka mati za svojim sinom, kako sin za svojo materjo? O kako hudo je ločenje!

Dne 3. marcija bilo je leto, odkar smo ga videli in ga ne vidimo več. Nenavadno si se poslovil od svojih rojakov, ktere si gorko ljubil. — Nimamo ga več mej nami — šel je v kraje, kjer svetov ne zmer' oko. — Tam biva v miru — ktere ga na svetu nij mogel doseči. Blaga duša ostane gotovo nam Tolmincem za vselej v spominu. Saj pri nas je preživel največ časa in vzbujal narodni duh še zapuščenemu narodu. Kako je on kopernel za narodno stvar in blagostanje našega uboze ga ljudstva? Poznal je natanko stanje gospodovo, kakor tudi kmetovo.

Take in jednake misli vzbudile so nam željo, napraviti mu tudi v tolminski čitalnici vsaj mali spominek. Sklenilo se je torej napraviti lepo sliko. Da bi si pa lažje tako sliko omislili, sklenilo se je napraviti dve besedi. Perva bode 25. t. m. s tombolo, druga pa kmalo po veliki noči. Upati je, da se je udeleži mnogo prijateljev rajncega tem več, ker je namen veselice blag. Prostor za veselice je edino primeren pri g. Devetaku. Naš oder je le za ono dvorano v Tolminu napravljen. Nij enacega prostora. kamor bi ga zamogli postaviti. A sliši se, da g. Devetak ne dovoli dvorane. To pa težko verujem, ker je g. Devetak previden. Ako se nij obotavljal pri drugih prilikah, menim, da se ne bo tudi sedaj. Saj sedaj, ko gre za blag namen, se z gotovostjo zanašam, da naš g. župan dvorano dovoli.

Prav čudno je, da nij slišati nobenega glasú o kobariskej besedi od dne 4. febr. t. l. — Pretesno bi mi bilo pri serci, ako bi svetu ne objavil, da je bila ona beseda prav dobro izpeljana. Petje je bilo izvrstno. Nekatere pesmi so se morale večkrat pri in po besedi ponoviti. Posebno je dopadla sicer precej stara a vsakako lepa pesem „Mihova ženitev.“

Komični govor g. Hrasta je vzbudil mej občinstvom mnogo smeha. Sploh se mora reči, da je g. H. svoje naloge prav dobro izvrševal.

Iz Bovškega se sliši glas, da se ima ustanoviti tudi v Bovcu narodna čitalnica. Na noge bratje! Čas je prišel torej tudi za Vas, vzbudila se Vam je pre-

lepa misel. Ne ustrašite se, ampak le vrlo z združenimi močmi poprimite se dela. Prav radi Vam pridejo Vaši bližnji sosedje na pomoč, naj bi se to le kmalo zgodilo. Z veseljem zipoje gorski slavec svojej sestrici pozdrav. Moje mnenje je, naj bi se bovčanska čitalnica slovesno odprla. Pri tej slovesnosti naj bi sodelovale bližnje čitalnice. Torej je čvrsto na delo! T.

Nabrežina, 12. marcija. (Izv. dop.) (Skočko in Živko, dva stara zajca. Pogovor). Skočko: Dober dan! Živko! — Živko: Bog nama ga daj obema. Skočko: Čuj; zadnjič, ko sva se tukaj pred Nabrežino pogovarjala, moral je kak živ krst prislušati. Moji hčeri Dolgokokica in Brzoteslavka ste mi povedali, da je bil vés najin pogovor v Soči. Živko: Sic est. Toda kaj sumi tukaj blizu? — Sk.: Mlad usčar se je prišel gret. Živ.: Tiho, tudi kuščarji slišijo. Sk.: Ant' nemara kuščarji ne dopisujejo v časopise? Kali? Živ.: Kuščarji v časopise? Hahahaha! Kaj ti pada v glavo, ljubi moj! — Sk.: Pa kdo je naju ovadil? Žive duše ni bilo zraven. Stoj, misel imam. Če si ni kak radoveden dopisnik ušesa odrezal in je tu nastavlil? ... Kaj deš? Vse je mogoče! Živ.: Beži, beži, kavčmar! Ubi habes capadociam? Kje imaš glavo? Sicer je rés, fda bi si marsikdo tudi nos očesnil, samo da ga kam vtakne; toda, ljubi boter, odrezano uho ne raste več, in po čem drugem bi marsikoga spoznali, ktere ga plemena da je? — Sk.: Ali je naju pa gospod telegraf poslušal? Živ.: Telegraf, hočeš reči. — Sk.: Telegraf ali telegraf! Vendar, boter Živko, kateri je ta neprijetni, mrzli veter, ki brije ravno tod črez? — Živ.: Tomajevci (?) mu dejo. — Sk.: (čudé se): Tomajevci! To je novo vetrno pleme, neli? — Živ.: Cisto nova prikazen je. Že nekaj časa se dela ramreč v Tomaji (?) nek vrtnec, iz kojega piha ravnim potom ali krivim v Edinost, zdaj pohleven, zdaj pa ko vse podirajoči polomaj in strašni strehoderec. — Sk.: Božja obrca! Kaj mi praviš? — Živ.: Da, da! Tako je te dni neki Aleksander Magnus iz T. *) (?) potisnil najin pogovor na rešeto v Edinosti in tu je nama levite bral. — Sk.: Da te vendar! — Živ.: In med vrsticami je čitati, da naju ima za dva velikanska butca. Tu imaš. — Sk.: (ves začuden): Tristo medvedov! Ant' hoče po sili, da sva njegova.... Živko: Molči! Tega menda ne; kajti v njegovem članku ne nahajam pera bratovske ljubezni. Ker je pa na čelu onega pogovora stalo: Iz Mavlinjega, šlenil je blagorodni g. Magnus tudi nekega literata po prstih, čes, da je najin referent in partibus, kar pa ni res. Po katerem pravu to dela, je težko razsoditi. Ker je ta navidezni referent, kakor Magnus trdi, polno izbražen človek, učenjak, strokovnjak, in, Bog vé, še kateri — ak, čudi se zarad tega in vsled nekterih jezikoslovcev, kako je mogel (rectius: mi dva) pisavo: Na Brežini ovreči in se potezati za: Nabrežino; to je pravo obliko: Na Brežini kot pogrešek zaznamiti. — Sk.: Raca na vodi! Kje je bilo to govorenje? Čuj Živko, jaz sumim, da je ta tvoj Magnus Sočo narobe bral. Drugače ni mogoče. Kaj je pa tvoja misel? — Živ.: Nu, to ti bo tako, glej! Najbrže je velenjenji gospod Magnus Sočo čital v dimniku. Ali se mu je tedaj od dima vse črno delalo pred očmi, da ni vsega videl, kar je očitno. — Sk.: (hitro): Bržkone je taka. — Živ.: Ali je pa še drugo mogoče. Saj véš, zdaj ko gre proti velikej noči, suši se po dimnikih po več tolstih gujati ali pršutov za praznike in tako. — Sk. (brž): Devet sto namalalih! Kaj poveš? — Živ.: In tako je tudi prav lahko mogoče, da je Magnus Sočo skozi tak viseč pršut čital. Pršuti pa niso prozorni. Ali tretjič je morda g. Magnus rudeče pirhe nastavlil na oči, skozi katere se spet ne vidi. — Sk.: Hahahahahaha! Skozi pršut in pirhe! To so pač očala nove baže, kaj bi ti rekel? — Živ. (smeje se): Hihihih. Pojdi Magnusa prašat. Odgovora ti ne ostane dolžan; to je gotovo, da ne; vel sic vel aliter. — Sk.: Ni torej čuda, da ni videl, kjer stoji na dveh ali treh mestih, da je pisava na Brežini korektna in prava. Samo tako se je glasil na svet, naj bi se forma Nabrežina zaradi edinosti ohranila, ako se hoče. — Živ.: Pravo, boter! In nazadnje je tudi vsakdo svojega imena gospodar. Vendar tega gesla ne priporočam; ampak Bog daj, da bi bilo vse slovnično po zahtevah gospod Magnusovih in po mojih, če smem izpregovoriti. Zdaj pa mi prihaja še drugo na misel. Morda le smešna oblika g. Magnusu priseda; kajti takim resnim, vedno se na jok držečim, usta pobešajočim in kremžečim se učenjakom, ki vidijo po svetu vse črno, je treba vse resno in znanstveno povedati. Da, če pomislim, da je g. Magnus na nedolžno kratkočasnico mogel odpisati tako slovesno, potrjujem se čedalje več v misli, da bi bil raji tako zapisano videl: (Na Brežini + Nabrežina)² = Na Brežini² + 2(Na Brežini × Nabrežina) + Nabrežina², ali enako. — Sk. (poskočivši): Križana lesa! Kakšni so vendar ti kvadrati? — Živ.: Pustiva to. — Sk.: Spominjam se, da si mi včeraj obljubil povedati smešnico, ktero si te dni doživel. Spolni mi obljubo (oziraje se) — toda, glej, da ni kako dopisniško uho ali

*) Morda iz Komna ali še imenitnejšega kraja.

kak odrezan nos to blizu. — Živ.: Prav imaš. Previdnost ne škodi (vzdigovaje svojo glavo). Vendar stoji. Kaj miže tam na krčmarjevem oknu, nad železno slovensko zastavo? Ali niste 2 dekleti? — Sk.: Prav vidiš. Ej pa saperboljt! Ena je lepša od druge. — Živ.: Ne zameri, boter! Ti si pač res še zmirom babnik, kakor v mlajših dnéh. — Sk.: Kaj hočeš! Tudi stara koza rada sol liže. — Živ.: Nu, ena teh dveh deklet je te dni uprašala, kdaj se bova midva zopet tukaj grela. Upam sicer, da naju ne vidite. Tedaj, boter, posluš! Te dni sem nekaj ongavil ondot gori. Solnce je še precej grelo na moj kožuh, kar pripodi za mano pasja lovska verica in me preganja, da je kaj. Vedno urneje je to dirjalo za mano. Ker je pa prenerodno švigal, zaplete se, ne vem kako, v nek brinjev grm, da ni mogel ne naprej ne nazaj. „Uék, uék, uék!“ je bevskal in renčal; a zastoj, nič mu ni pomagalo. Jaz se vrlo oddahnem in začnem mirno stopati premišlevaje to in ono. Ali komaj oči povzdignem, kar zagledam tam blizu v drevesni senci, sedečega na skali — koga neki? Ugani, Skočko! — Sk.: Zagledaš svojo soprogo Zeljeglodko? — Živ.: Ne! — Sk.: Svojega zeta Brokolista? — Živ.: Kaj še! — Sk.: Ali svojega sina Tenkobrkca? — Živ.: Ej ne! — Sk.: Koga vraga pa? — Živ.: Poslušaj! Zagledam samega Magnusa v lovski opravi. Nek časopis je čital, pukša mu je slonela pri drevesu in lep debel maček je vrhu tega tiho sopel ter v duhu premišljeval neprijetni svoj položaj. — Sk.: Streha! In nisi šel? Živ.: Kaj še! — Sk. (čudé se) Ne? Nisi šel? Pa če te je ustrelil? — Živ.: Kaj bo? Saj nič ne zadene. Prej svojega psa ugonobi, ko zajca. Če ga srečaš, kar nič se ne ustraši, tudi če ima pukšo z napetim petelinom. Še lahko parkrat poskočiš pred njim. In vendar če biti prvi lovec ta gospod Magnus. Jaz drzno Magnusa ogovorim: „Gospod, kaj nam zabavljate po Edinosti? Dvajset in še več Mavhinjcev vam pripeljem, če hočete, ki Vam izpričajo, da se pravi tudi: Iz Mavh'njega, ne pa samo: Iz Mavhinj, kakor vi hočete. Prva oblika je pa tudi pravilna.“ Ljubi Živko — začne se mi g. Magnus smehljaje se do brikati — od kdaj si tak učen jezikoslovec? — Tako se mi je Magnus prilizoval in oči prijazno v mé vpiral; a zapazil sem, da je z rokama sžil proti pukši ... Skočko: Aj, aj! — Živko: Še prašam Magnusa: „Ali mi dovolite dve vprašanji?“ On na to: „Kolikor hočeš, ljubeč! Rad poslušam tvojo modrost, kakor vidiš.“ — Prav, nadaljujem jaz: „Zakaj obsumljete ljudi kot spisovatelje mojih pogovorov, ki nima jo rič pri tem, in čemu hočete Sočo in Edinost prelit i v vam priljubljenega Primorca? Prosim, le glejte, da ne nameravate postati vam toliko zaželjenemu Primorcu. Morda pa so Vam mignili iz visočin? — Morda se Vam sanja o domovinski domačinski politiki?“ Zdaj Magnusov obraz od jeze ozeleni, srdit šine kvišku ter zaropotavši nad mano: „Čaki, ti salomenski Živko!“ zgrabi pukšo; ta se pa nenadoma sproži, Magnus se od strahu zvrne znak na skalo in nesrečni maček, ki je na tihem predel na drevesu, cepne Magnusu od strela zadet, vés krvav naravnost v široko odprta usta. Na! — Skočko: Hahahahahahaha! Mačka je ustrelil. Hahahaha! — Živko: Magnus, mislé, da je zajec, spravi ga k tlam in ga začne še daviti jezno mrmraje: „To so že za zlomaka čudni časi, ko letajo zajci po zraku.“ In Magnus ni vedel, da je Lukatovega mačka ustrelil, kakor tudi ni zadnjič znal, kaj trobi v Edinosti. V prihodnje, kedar bo kdo kvasil o čem, česar ne ume, porečemo: Tu je Luka tov maček, kjer pravi Nemeč: „Er hat einen Bock geschossen!“ — Skočko: Pasja noga, to je originalen izrek. Kaj ne? Kedar bi zašel kak minister, državni ali deželni poslanec, porečemo po domače: Tu je Lukatov maček! — Živko: Nu, boter! Pravijo, da ima vsaka reč svoj konec. Za danes bo zadosti. Če bi naju pa kdo še hotel napadati, hočeva ga oprati, da se bo svetil kot sneg. Skočko: Devet krvavih kač! In naj je bil čra ko sam zamorec. Živko: Omne nimium vertitur in vitium, dejal bi Latinec, in mi Slovenci, sicer po domače: „Kar je preveč, še s kruhom ni dobro.“ Še eno zapojava, ki sem jo jaz sam zložil, potem pa idiva. — Skočko (ves začuden). Ant' nisi pesnik? — Živko: Kedar se bova kaj več pogovorila, zveš, da nisem slamorezec. Jaz sem tenor. — Skočko: Jaz pa bas. Dejva: (Oba zapojeta po (Ti si moja, jas sem tvoj):

Kaj si st'čila, ljubca zala!
Da si šla, pa umrla že?
Ne boš valcerjev plesala,
Ne boš pila več — kofé.

Živko: Pazi, Skočko! — Skočko: Presneto sva jo urezala. Ali: Aj, aj! Vse polno ljudi sva privabila, (odskočivši). Srečno, boter! — Živko (plane izpred ograde). Bog te sprejmi, Skočko!

Politični pregled.

V Gorici, 16. marcija.

V našem deržavnem zboru rešetala se je prešli teden neka novela k tiskovni postavi. Nočemo obširnejše na tem mestu o tej preustrojni naše tiskovne postave govoriti, ome-

nimo naj samo to-le, da bi bilo po tej noveli odstranjeno objektivno postopanje in bi se vse konfiskacije sodnijsko obravnavale pred porotnim sodiščem, če bi to urednik zahteval. Kar je pač nesvobodomiselnost v tej postavi, je to; da bi moral urednik lista poplačati vse stroške, če bi bila po porotnikih konfiskacija poterjena, mej tem ko bi pa deržavnemu pravdniku ne bilo treba ničesa plačati in bi urednik nobene odškodnine ne dobil, če bi ne bila konfiskacija poterjena.

Namen Jgnacijevga potovanja v Berlin in Pariz postaja vedno bolj jasen. Danes smemo gotovo trditi, da ne namerava Jgnacijev ničesa družega, nego da podpišejo vlasti zapisnik konferenčnih obravnavanj o orientalnem vprašanji v Carigradu, ali da se pa prisili Turčija podpisati ga. Kak bode vspeh Jgnacijevga potovanja in kaj bode potem sledilo, to sam Bog vedi. Vsakako mislimo, da Rusija ima pred očini vedno isti cilj, katerega hoče doseči ali po mirnem potu ali pa z vojno. Ona hoče namreč na vsak način rešiti balkanske kristijane turškega jarma ali vsaj za nje toliko poskerbeti, da se ne ponovijo nikdar več turške krutoski, kakoršne se baš sedaj zopet godé v Bosni, kjer Turci vse, kar le po kristijanskemdiši, ubijajo. Pri tej priliki naj tudi opomenino, da je začela Turčija drezati tudi Avstrijo, vsled česar je postalo razmerje mej Turčijo in Avstrijo nekokoliko neprijazno. Povod vsemu temu je kopičenje avstrijskih vojakov ob turško-avstrijskeji meji.

Kakor smo uže pisali, pride prav težko do miru mej Turčijo in Černogoro. — Turčija noče ničesa odstopiti Černejgori, černogorski poslaniki pa nočejo pičice ne popustiti od svojih tirjatev. Auglija prizadeva se na vse kripnje dognati porazumljenje mej njima, a najberže, da ne bode iz vsega nič ter da prične Černogora koj po preteku premirja zopet boj s Turčijo, v katerem bodo ono gotovo tudi Miriditi zdatno podpirali.

Razne vesti.

Vabilo k javnemu občnemu zboru pol. društva „Slega“, ki bode v nedeljo, 18. t. m., pri Rebku blizu Ajdovščine. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1.) Nagovor predsednika 2.) Govor in nasvet o banki za osebni kmetijski kredit, govori g. prof. Povše 3.) na kak način bi se mogli znižati davki, govori g. F. Leban iz Čerčić. 4.) prošnja na deželni odbor, da priobčuje sklepe svojih odborovih sej v dež. listih, govori g. Kuralt. 5.) nasveti družabnikov.

Ker je občni zbor javen in se bojo raspravljale tako važne točke, je želeli, da se ga vdeleži prav mnogo vseh Slovencev, posebno pa iz bližnjega Krasa in Vipavske doline.

Nesreča pripetila se je v Lenasi-jevem vertu v Solkanu pri presajenju jednega drevesa. Jama namreč, v katero se je imelo drevo položiti, je bila prezoka, vsled česar je bilo treba jo razširiti. Jeden delavec skočivši v jamo začne komaj grebsti, ko se drevo v jamo zgrudi in reveža tako potlači, da je še isti večer umeril.

Pogreb prof. Ivana Tuška. Iz Ljubljane se nam piše: Pogreb g. prof. Tuška v ponedeljek 12. t. m. ob 1/2 uri popoldne je bil v vsakem oziru sijajen. Udeležila se ga je vsa gimnazija, vsi učiteljski zbori ljubljanskih šol, mnogo višje in nižje duhovščine in uradnikov, ljubljansko meščanstvo brez razločka političnih strank, deželni glavar, mestni župan in več prijateljev ranjcega z dežele. Pred rakvijo, katero so spremljali dijaki, je 18 gimnazijalcev nosilo 11 krasnih vencev: vsak razred je svojemu priljubljenemu učitelju podaril po jednega, ravno tako banka „Slavija“, kolegi in prijatelji. Posebno se je odlikoval lovorov venec s širokimi modrimi trakovi, ki je imel nadpis: „Slovenskemu pisatelju — Prijatelju.“ Močan dijaški pevski zbor mu je na grobu zapel prelepo pesen: „Jamica tiha“, da je marsikomu zaigrala gorka solza v očeh.

Iz Volč se nam piše: Že dne 10. februarja t. l. je bila pri nas volitev novega starešinstva. Ker so se podžupani in bivši župan g. Miklavč, kateri je zaporedoma dve starešinstveni dobi županstvo vodil in potem v tretjič v starešinstvo bil voljen, tej službi odpovedali, se je dne 12. marcija volitev novega županstva versila. Voljen je bil za župana g. Urbančič in vsi podžupani iz družih vasij, kar ne bode, mogoče, vsakemu po volji, vendar nadejamo se, da bodo vsi svoje službe redno opravljali.

Dr. Josip Kenda, zdravnik v Ajdovščini, se je zaročil z gospodično Terezijo Bianchi. Cestitamo!

C. kr. kmetijska družba objavlja sledeči razglas:

V namen boljšega razvijanja sadje- in trto-reje preskrbelo je c. k. kmetijsko društvo, da bode tudi letos praktični poduk v sadje- trto-reji in v kletarstvu za odraslene in sicer po sledečih pravilih:

2. Poduk bode javen v deželni kmetijski šoli; predavali bodo gg. profesorji iste šole.

2. Predavanja bodo dvakrat v letu, vsakrat po tri dni zaporedoma; prva vrsta predavanj bo prihodnjega meseca aprila, druga pa meseca septembra.

Razpravljala se bodo sledeča vprašanja:

(1. vrsta.) Življenje, cepljenje, gnojenje in oskrbovanje sadnih dreves. Kupčija se sadjem.

(2. vrsta.) O trgatvi. Kako se napravi vino in kako je z njim ravnati, dokler se v drugič pretaka ali presnema.

3. Da se bodo teh predavanj laže deležili poljedelci, vinorejci in vrtnarji, katerim manjka za to potrebnih pripomočkov, razpisuje kmetijsko društvo, kakor lani, nekatere štipendije in to iz podpore, katero je v tš namen dovolilo c. k. ministerstvo za kmetijstvo. Štipendisti, razun onih iz goriškega okraja, bodo dobivali tudi potnino in sicer oni iz korminskega, gradiškega, kanalskega, komenskega in ajdovskega okraja po 2 gl., oni iz drugih okrajev pa po 3 gl.

4. Kedor se misli za štipendij oglašiti, naj poda prošnjo po županstvu svoje občine vsaj do 10. aprila c. k. kmetijskemu društvu. Začetek predavanj se naznani deležnikom o pravem času.

Županstva so uljudno naprosena, da predložijo njim podane prošnje v zgorej navedenem obroku kmetijskemu društvu s plačano poštnino.

Prošnjam, v katerih bodo navédeni posebni razlogi, na katere se misli ta ali oni naslanjati, naj se priložijo spričevala, da zadostujejo prošnici pogojem čl. 3., da se dobro obnašajo in da so se do zdaj praktično že pečali s trto- in sadjerejo.

Kmetijska predavanja, ktera bo imel gospod Fr. Povše:

Dne 25. marcija pop. ob 2 uri v Barki: 1. Glavna vodila umne govedoreje. 2. Oskrbovanje travnikov in 3. Pridelovanje krmskih rastlin na njivah.

Dne 2. aprila pop. ob 3 uri v Nabražini: 1. O kmetijskih strojih. 2. Žveplanje trt. 3. Kako se ima trta oskrbovati poleti.

Dne 22. aprila pop. ob 2 uri v Čepovan: 1. Mlekarstvo. 2. O izboljšanju senožeti in o namaki travnikov.

Dne 5. maja pop. ob 3 uri v Biljani: 1. Žveplanje trt. 2. O pridelovanji zgodnje zelenjadi. 3. O vinskih boleznih in sredstvih zabraniti jih.

Dne 10. maja ob 2 1/2 uri pop. v Šmarjah: 1. Žveplanje trte. 2. Kako ravnati z vinom v kleti ob času vročine.

Dne 13. maja ob 3. uri pop. v Križu: Pri tej priliki se snide kmet. podružnica 1. Žveplanje trt. 2. Poletno kletarstvo. 3. Razgovor o krajnih gospodarskih razmerah.

Sledeče bo imel gospod Fr. Kuralt.

Dne 23. marca pop. ob 2 uri v Bajnašči s. duha: Sadjereja.

Dne 2. aprila pop. ob 2 uri v Sv. Luciji pri Tolminu: Sadjereja, živinoreja.

Dne 3. aprila po sv. maši v Šebreljah pri Cirknem: Sadjereja in živinoreja.

Dne 22. aprila pop. ob 2 uri v St. Viškgori pri Tolminu: Sadjereja in živinoreja.

Dne 6. maja pop. ob 2 uri v Sedlu pri Kobaridu: Sadjereja.

Dne 10. maja pop. ob 2 uri v Livku pri Kobaridu: Sadjereja in živinoreja.

Iz Kopra se nam piše dne 14. t. m. Pri nas je začela razsajati epidemična očesna bolezen „oftalmica.“ Naš magistrat je izdal okrožnico in zaakaruje voditeljem tukajšnjih šol, da gojence, to bolezen dobivše, takoj iz šole odstranijo. To bolezen je do sedaj dobilo že 32 osob in se med vojaci strahovito širi. Danes po poludne še odpeljali so v Terst 18 vojakov v bolnico.

Do sedaj — hvala Bogu — nij se poprijela nevarna ta bolezen še nobenega slovenskega dijaka in želeli bi bilo, da bi se ne poprijela nobenega, ker zdravniki so tu dragi — zastoj zdravcev dr. Rojčev pa tu nij. V bližnji okolici pa angina razsaja.

V občnem zboru c. kr. kmetijske družbe dne 14. t. m. rešetali so se račun i prešlega leta in proračun za leto 1877. Na dalje se je sklenilo, da bode prihodnji občni zbor te družbe v Tolminu; po pravilih družbe morata namreč dva občna zbora biti na deželi in eden v mestu vsako leto. Po dolgem času bode tedaj zopet enkrat občni zbor na Tolminskem, katerega naj se vsi gorski prebivalci v obilnem številu vdeležé.

Raimund Hackler, o katerem smo ob svojem času poročali, da je ubil svojo lastno mater, bil je prošil teden na Dunaji obešen. Do zadnjega trenutka ohranil je neko čudno hladnokernost; jel in pil je še do zadnjega trenutka klubase in kavo in se do bro okrepal na dolgi pot v večnost. Preiskovanje

njegovih možganov nij pokazalo nič anormalnega, iz česar se sklepa, da je pri polni zavesti iz gole neizmerne moralne pokvarjenosti učinil oni umor.

Fabrika za svilnate izdelke v Zdravščini je nehala delati in bode kakor slišimo, likvidirala, zbog tega ostane nad 800 delavcev brez dela. — Nesrečna kriza tirja še vedno svoje žrtve, ki se začno širiti v najdaljnije kroge.

Pravila za skok bikov, na zato odmenjenih postajah. C. k. kmetijsko društvo namerava z dovoljenjem sl. c. k. ministerstva kmetijsva z denarno podporo za živinorejo, katero bode dobilo letos, osnovati postaje za bika v deželi ter s tem pospešiti zboljšanje naše živinoreje. Za ravnino odločili so se biki „Rezijskega“ plemena 1 1/2 do 2 let stari, za hribe pa biki „Belanskega“ (koroškega) plemena, od 1 do 1 1/2 leta stari.

Predsedništvo c. k. kmetijskega društva vlnudno prosi županstva, da bi skrbela za to, da se dobi v županiji veljaven živinorejec, kojemu se more podeliti bika, in da bi pazila na one, katerim se bodo biki za pleme podelili, da točno izpolnjujejo pogoje, pod katerimi bodo bika sprejeli. Ob enem jih pa tudi prosi, da bi sledeči oklic točno in natanko pregledali in prešetali in v sumljivih točkah brez odlaganja obrnili se na predsedništvo c. k. kmetijske družbe vsaj do 30. marca t. l.

POGODBA. Kmetijska družba podeli pod odgovornostjo županstva v posestniku bika plemena, starega barve za pleme, pod sledečimi pogoji:

- 1.) Dolžnost njegova je, da ima bika vsaj tri leta za pleme ter da točno pazi na njegovo oskrbovanje.
- 2.) Mora imeti natančen zapisnik, kolikokrat je bika spustil, in mora dati tudi vsacemu izkaznico, kateri je kravo k biku pripeljal. Formulare za to dobi brezplačno pri kmetijski družbi.
- 3.) V hribih ne sme za en skok zahtevati čez 50 kr., v ravnini pa ne čez 1 gl. Ta denar ostane posestniku za vrževanje bika.
- 4.) Biki ostanejo lastnina kmetijske družbe, če pa družba proda bika, dobi posestnik za enoletno oskrbovanje 24%, za dvoletno 48% in triletno 72% odškodnine one cene, za katero so bili kupljeni, v jednaki razmeri tudi za mesec.
- 5.) Društvo ima oblast, bika večkrat pregledati, in če je treba, tudi kaj spremeniti.
- 6.) Ako se posestnik ne drži pogojev, ima društvo pravico, mu bika vzeti, brez da bi mogel posestnik kaj več zahtevati, kakor mu gre po pogojih točke 4.
- 7.) Posestnik se obveže, da ne bo nobenega družega bika imel za pleme, razun če mu društvo to dovoli.

POGOJI ZA OSKRBOVANJE BIKA. 1. Krmenje naj se vrši trikrat na dan, in sicer se mu mora dajati vedno dobro seno. Za laglje prebavljanje naj se mu da včasih malo soli. Tudi naj se mu včasih poklada malo koruze ali družega žitnega zrnja.

2. Hlev za bika mora biti svetel, pozračen, suh in snažen. Prostor naj ima sledeče dimenzije v metrih: 2,5x2.

3. Vsako jutro se mora bik dobre okračitati in osnažiti prahu po celem životu. Tudi parklji morajo biti snažni.

4. Da bik ostane bolj zdrav, se mora večkrat nekoliko prepeljati; ali naj se ga tudi le za lahko delo rabi, nikakor pa ne n. p. za oranje, težko vožnjo, ali sploh za težka dela. Da se laglje vderži, se mu čez nos natakne železen obroček.

5. Bik se ne sme več kot dvakrat na dan spuščati, in sicer mora med prvim in drugim skokom vsaj tri ure počivati. Nikakor pa se ne sme dvakrat zaporedoma spuščati na ono isto kravo ali pa na dve kravi zaporedoma.

6. Velike pazljivosti treba je pri spuščanju: K kravam, katere so premlade, slabotne ali celo bolne, se bik ne sme pripuščati.

C. k. kmetijsko društvo v Gorici dne 20. februarja 1877. Podpredsednik Viljem vitez Ritter.

Pri zadnjem zboru darovalcev za Lavričev spominek se nij še nič sklenilo, prečital se je samo račun, katerega prinesemo v enej prih. števil. „Soče.“ Zborovalo se boče v tej zadevi kasneje še v Gorici in v nedeljo bo o tej zadevi posvetovanje pri Rebku precej po občnem zboru „Sloge“. Naj torej pridejo tija darovalci iz Vipavskega in iz Krasa, posebno pa Ajdovci, da se tam o tej zadevi zasliši njihovo mnenje.

ČERNOGORKA.

V visokih hribih bivam Černogorka,
Kjer veje zrak hladan in bistro-čverst;
A k srcu kri pretaka se mi gorka
Za dragi dom, svobodo, častni kerst!
Oj rod slovanski tudi za-te bije
Serce, ki tlači ljuti te sovrag;

Kedaj svoboda tebi li-zasije,
Ki Černogorki biser je predrag? —
Junaško bili so se bratje moji,
Ko šli za té so v boj iz teh pečin,
Končani vraga so nebrojni roji,
Bil zmagošlaven je naš gorski sin.
In vendar tebi zvezda še rešenja,
Preinili rod, ne sije, ne blišči;
Strašne ponavljajo se ti terpenja,
Nemilo vrag te ropa in muči.
Dervé iz Azije se, glej, kerdela
Divjakov černih serc i černih lic,
Moritev, rop, skrunitve so načela,
„Pogin kristjanu,“ geslo njih i klic.
Pa naj se zbere vsa peklenska torka,
Svobode bratom zasijal bo dan!
To terdao upa v Boga Černogorka,
Zanaša se na bratov jatagan! — — —
Da bratje moji slavni so junaki,
Dokaz je Vučjido, dokaz Medun,
Krog Podgorice — tam kervavi znaki —
Da Černogorec nikdar ni begún!
Junaško bodo zopet ga sprejeli
Sokoli naši, treščili v pogin,
Moslemskih trum, ne glav ne bodo šteli,
Bo Černogorce pomnil dušmanin.
Zató v prihodnji boj okó plameteče
Pogumno gleda in ne trepetá
Serce, ki Slavi bije mi goreče,
Naj zbere dušman tudi pol sveta! —
O blagi narod ki ječiš pod vragom,
Vtolaži se, — svobode mili zor
Zasveti ti, bo konc kervavim sragom,
Veliki rod gre bratski za-te v bor!
Bog čuva te, — se spolni tvoja nada, —
Vezi preseka ti slovanski meč;
Slovanska kri, prelita, a brez sada
Evropa vedi, — ne bo nikdar več! —
Osveteno mučenstvo bo Bulgarsko,
Osveten Djunis, Kosovo polje, —
Osveten rop, oskrunjenje barbarsko,
Osvetene vse deve, in žené.
Pravica Večna tirja to osveto,
Nad Kristom da ne vlada več pagan;
Da razperši Slovan derhal prokletó, —
Osvobodi obširni ves Balkan!
O Bože mili, glej, molitev gorka
Z globin sercá zdaj mojega kipi:
„Pomagaj bratom!“ — prosi Černogorka, —
„Stoletnih sponi jih reši in otmi!“ — — —

Listnica uredništva. M. T. Prihodnjič, ker smo morali več reči odložiti.

Razglas.

Dne 14. maja t. l. ob 10 uri zjutraj se bodo pri slavni c. kr. sodniji v Tolminu vsa v zapuščino ranjke Marije Fon, (Boštijanke), v Volčah pri Tolminu nepremanjkljive stvari: Hiša št. 81 (z 5 sobami) z vrtom vred, 2 boška in njiva pri znamenji po javni prostovoljni dražbi posebno prodajalo. Dražbeni pogoji se izvedo pri c. kr. sodniji ali pa pri oskrbniku gosp. Petru Kogoj-u v Tolminu.

Podpisani priporoča svoj patentiran ročni mlin

Diminuteur.

Garantira, da se z roko čez en stari mernik koruze, pšenice, rži, tudi popra, cikoriije i.t.d. v eni uri ž njim zmelje. Sè soparjem, vodo ali živino pa trikrat več. Ojstriti ga nikoli ni potreba.

Anton Rudolf,
v Kamniku na Kranjskem.

Naznanilo.

V ulici sv. Ivana števil. 9 I. nadstropje se napravljajo cerkvene cvetlice (Palme) po najnižji ceni.

Podpisani prevzemaje

Iekarnico „k zamorecu“

(al Moro) v gosposki ulici

šteje si v dolžnost, to naznaniti slavnemu občinstvu, in ob enem zagotavlja, da bo njegova vedna skrb, opravičiti popolnoma zaupanje, katero bode, česar se nadeja, občinstvo stavilo vanj.

Avgust pl. Gironcoli,
kemik-lekarničar.

Pri založniku Ed. Seitz-u v Gorici se dobiva:

SVETI VELIKI TE DEN

in
Velika Noč

ali cerkvena opravila tega sv. časa v latinskem in slovenskem jeziku s pravili za duhovne in pojasnili za ljudstvo.

Sestavil

Andrej Marušič,

učitelj vststva na c. k. gimnaziji v Gorici.

- a.) Prosto vezane veljajo te bukve gl. 1.50
- b.) Z usnjenim pozlačenim hrbtom in s pokrovom (nožnico) „ 2.—
- c.) Cele v platno vezane in pozlačene, s pozlačenim obrezkom, v pokrovu „ 2.50
- d.) Cele v usnje vezane in pozlačene s pozlačenim obrezkom, v pokrovu „ 3.—

SVARJENJE.

Naši c. kr. privilegirani, pripoznani dobri, godbeni instrumenti

OCARINA

se od nekaj časa sem posnemajo in od dunajskih firm kot pravi obznanjajo.

Na zahtevanje mnogih avtoritet in strokovnjakov v godbi razglasimo to svarjenje v interesu p. n. občinstva, da ne kupujejo drugod slavljeneh, takozvanih Ocarin, katere se, kar se tiče dobre kvalitete in po vsem čistega glasu, ne morejo nikakor meriti z našimi c. kr. priv., pravimi ital. Ocarinami.

Vsakdo, tudi v godbi nevešč, zamore po eni uri vaje najlepše melodije na našem c. kr. privilegiranim instrumentu Ocarina igrati in veljajo

št. I II III IV V VI VII

gl. I.—, 1.50, 2.—, 2.50, 3.—, 4.—, 5.—

Ocarine, ubrane za spremljevanje na glasoviru, veljajo gl. 3.25.

Tiskane, lahko umevne navode dodajemo vsakej Ocarini gratis. — C. k. priv., prave ital. Ocarine dobivajo se v

zal. ital. instrum. na Dunaji, Burgring 3.

Pozor! Vsakej našej pravej Ocarini dodan je c. kr. patent. — Vse drugod slavljene, posnete, ne priv., takozvane Ocarine prodajamo po 50 kr., en gros še mnogo ceneji.

Naročila iz dežele točno proti povzetju. — Razprodajalci dobé rabát.

Edina prodajalnica na Dunaji,

katera je zopet znižala z ozirom na slabe čase cene svojega raznega blaga za 30%, je

Zal. fabr. kinešk. srebra H. Bettelheima & C.

na Dunaji, Kärntnerstr. 14 im Durchhause

Posnetek iz velicega cenika.

	preje sedaj		preje sedaj
6 žličic za kavo	3.50 1.50	1 skledica za kavo	6.— 3.10
6 žlic, navadnih	7.50 3.—	z žlico	6.— 3.10
6 nožev	7.50 2.80	1 skatlica za duhan	3.50 1.50
6 vilic	7.50 2.80	3 zamaški s podob.	3.— .90
1 korec za juho	5.— 2.60	1 par svetilnikov	6.— 3.—
1 korec za mleko	3.— 1.50	1 skatljica za sladkor znotraj požlačena	10.— 6.75
		1 Vrček za očetin olje	8.— 5.50

Kot posebno primerna darila.

6 nožev } vseh 24 kosov 6 nožičev za po- } vseh 24 kosov
6 vilic } v elegantn. e-6 vilic } sla- } v elegantn. e-
6 žlic } tui mesto 24,6 žličic } dek } tui mesto 24
6 žličic za kavo, gl. samo 10 gl. 6 naslom. za nož. } gl. samo 10 gl.

V istem razmerju se dobivajo vse mogoče stvari iz pravega kineškega srebra.

Zunanja naročila proti poš. povzetju točno in vestno.

Ceniki se dobé po želji zastoj in franko.